

SEXUALITET | I går måndag handlade Leva om Uppsalasexologen Birgitta Hulters fackbok *Sexualitet och hälsa*, skriven för personal inom vården. Där tar hon upp sexuella problem vid sjukdom, funktionshinder och skada men också allmänna tankar om till exempel kvinnlig och manlig sexualitet. Om det handlar dagens intervju.

Könens sexuella roller skiljer sig åt

Hon vill förstå, säger hon, och då säger hennes erfarenheter och kunskaper från tio års sexologiskt arbete, och ett helt livs konfrontationer med frågor kring könsskillnader och könsroller, att den växlande syn på kvinnans och mannens sexualitet som funnits genom åren är som "kejsarens nya kläder".

Under ytan finns den nakna sanningen: Det finns skillnader mellan kvinnors och mäns sexuella upplevelser och roller. Och de könsskillnaderna kan, menar Birgitta Hulter, inte förklaras med patriarkal dominans, kvinnoförtryck eller ojämlikhet i samhället.

För fortplantningen är könsskillnader nödvändiga och det är i sexuell samvaro som mannens och kvinnans sexuella roller uttrycks.

I GÅR MÅNDAG SKREV LEVA om Birgitta Hulters *Sexualitet och hälsa* – begränsningar och möjligheter, en fackbok för vårdpersonal med inriktning på sexuella svårigheter vid sjukdom, skada och funktionshinder. I den finns ett antal "tankeväckare", inramade texter, som hon skrivit för att få i gång diskussion och samtal om sexualitet och samlevnad i stort, inte bara sådana som är

BIRGITTA
HULTER

"Många kvinnor tänder sällan direkt av åsynen av en manskropp eller hungrar efter själva penetratio- nen."

Birgitta Hulter i sin bok *Sexualitet och hälsa*

kopplad till svårigheter. Hon vill få oss att tänka efter, att komma ihåg att egna upplevelser inte kan vara enda "norm". "De är med nödvändighet relativt begränsade och andra människor har andra erfarenheter av sex. Sexualiteten är varken ond eller god utan ett uttrycks- sätt, en av människans medfödda resurser, som hon kan använda på olika sätt, konstruktivt eller destruktivt."

OM KVINNLIKT OCH MANLIKT har hon mycket att säga. Både i boken och när vi träffas för att tillsammans gå igenom några av "rutorna" I en skriver hon att det är när ett par kommer i sexuell obalans som skillnaden mellan könens önskningar om "genital penetration" kommer fram. I en annan att "Fokuseringen på genitala reaktioner och traditionella indikatorer på lust, inklusive sexuella fantasier och behov av att masturbera, bortsett från betydelsefulla komponenter i kvinnors sexuella tillfredsställelse. Till dessa kan räknas tillit, intimitet, förmåga att vara sårbar, respekt, kommunikation, tillgivenhet och njutning av sensuell beröring."

Genital penetration och masturbera är inte vardagsuttryck för de flesta av oss. Vi använder förmodligen i stället ord som samlag (eller något rundare) respektive onanera. Så vad menar hon? Mer än att män och kvinnor inte har samma upplevelse av samlaget?

OLIKA ROLLER. Bilder säger alltid mer än ord, säger Birgitta Hulter om sitt val av omslagsbild till boken *Sexualitet och hälsa*. Mannen, Mars, är helt koncentrerad på kvinnan medan hon, Venus, distraherad av barnet vänder sin blick mot lille Eros ("Precis som det kan vara i dag med vuxna som har små barn"). Mars håller hon fast mellan benen! Samtidigt är det här en "modern" familj, en styvfamilj, för det är inte Mars som är pappa till Eros. Här finns både erotik och tillgivenhet, tycker Birgitta Hulter om målningen från Fontainebleauskolan.

– För mannen är det nästan alltid njutbart att tränga in i slidans mjukhet och värme medan det för alltför många flickor och kvinnor inte alls behöver vara särskilt skönt. I vissa fall kan inträngandet till och med innebära avsevärt obehag och smärta. De flesta kvinnor får inte orgasm genom penis i slida utan genom andra smekningar. Om hon nu har någon lust alls. Det vanligaste sexuella problemet som kvinnor (och deras män) upplever är nämligen nedsatt lust.

– **DE FLESTA UNGA KVINNOR**, säger Birgitta Hulter, uppskattar sina första partnerrelaterade sexuella erfarenheter med nyfikenhet, upphetsning och entusiasm.

– Vartefter nyhetens behag har lagt sig blir hon ofta mer sparsmakad och behöver mer sexuellt och känslomäs-

sigt givande upplevelser för att vara motiverad till sexuellt samliv.

– Många något mognare kvinnor, och mödrar, behöver viss förberedelse för att uppleva sexuellt intresse och lust. Motiverande faktorer kan vara tidigare goda sexuella erfarenheter samt viss form av förförelse och pauser i plikter och måsten. De mår ofta bra av att ta större eget ansvar för sin sexuella aktivitet och att styra aktiviteten mot sådant de finner stimulerande.

I boken uttrycker hon det rakt på sak: Många kvinnor är helt enkelt uttråkade av den sexuella samvarons förutsägbara upprepningar. Här är rådet: följ dina egna impulser! Till överraskning och förtjusning både för dig själv och din partner.

Christina Sedwall
christina.sedwall@unt.se